

Sources du cours de Rav Abdelhak - Paracha Kora'h

מקורות פרשת קורח

1/ מפרשה זו לומדים את חומרת המחלוקת

כז ויעלו מעל משכן קרח דתן ואבירם מסביב ודתן ואבירם יצאו נצבים פתח אהליהם ונשיהם ובניהם וטפם: רש"י ונשיהם ובניהם וטפם. בוא וראה כמה קשה המחלוקת, שהרי דין של מטה אין עונשין אלא עד שיביא שתי שערות, ובית דין של מעלה עד כל' שנה, וכאן אבדו אף יונקי שדים:

פרשת עקב (יא-ו)

2/ ואשר עשה לדתן ולאבירם בני אליאב בן ראובן אשר פצתה הארץ את פיה ותבלעם ואת בתיהם ואת אהליהם ואת כל היקום אשר ברגליהם בקרב כל ישראל: בקרב כל ישראל. כל מקום שהיה אחד מהם בורח, הארץ נבקעת מתחתיו ובולעתו, אלו דברי רבי יהודה, אמר לו רבי נחמיה, והלא כבר נאמר ותפתח הארץ את פיה (במדבר טז, לב), ולא פיותיה? אמר לו ומה אני מקיים בקרב כל ישראל? אמר לו שנעשית הארץ מדרון כמשפך, וכל מקום שהיה אחד מהם, היה מתגלגל ובא עד מקום הבקיעה: ואת כל היקום אשר ברגליהם. זה ממונו של אדם, שמעמידו על רגליו:

3/ פרק טז פסוק יט

ויקהל עליהם קרח את כל העדה אל פתח אהל מועד רש"י

ויקהל עליהם קרח. בדברי ליצנות, כל הלילה ההוא הלך אצל השבטים ופתה אותם, כסבורין אתם שעלי לבדי אני מקפיד, איני מקפיד אלא בשביל כלכם,

אלו באין ונוטלין כל הגדולות, לו המלכות ולאחיו הכהונה, עד שנתפתו כלם (תנחומא שם)

ובמושב לצים לא ישב -

זה קרח שהיה מתלוצץ על משה ואהרן.

מה עשה?

כנס עליהם כל ישראל והקהיל עליהם קרח את כל העדה,

התחיל לומר לפנייהם דברי ליצנות, ואמר:

אלמנה אחת בשכונתי ועמה שתי נערות יתומות והיה לה שדה אחת.

בקשה לחרוש,

בא משה ואמר לה: לא תחרוש בשור ובחמור יחדו.

באת לזרוע

בא משה ואמר: שדך לא תזרע כלאים.

באת לקצור ולעשות ערימה, אמר לה : הניחי לקט שכחה ופאה!

עשתה גורן

א"ל: תני תרומה ומעשר ראשון ומעשר שני!

הצדיקה עליה את הדין ונתנה לו.

מה עשתה?

מיד עמדה ומכרה את השדה ולקחה שתי כבשות, כדי ללבוש מגזותיהם וליהנות מפירותיהן.

כיון שילדו בא אהרן לקחת הבכורות, שנאמר: כל הבכור אשר יולד בבקרך.

הצדיקה עליה את הדין ונתנה לו את הולדות.

הגיע זמן גזיזה א"ל: תני לי ראשית הגז!

אמרה: אין כח לעמוד באיש הזה, הריני שוחטן ואוכלתן.

כיון ששחטה אותן,

אמר לה : תני לי הזרוע והלחיים והקיבה!

אמרה: אחר ששחטתי אותן לא נצלתי מידו.

אמרה: הרי הן עלי חרם!

אמר: חרם, כולה שלי היא !

שנאמר: כל חרם בישראל לך יהיה, נטל והלך לו והניחה בוכה היא ובנותיה.

אריך כדין?

הוי כולהון עבדין ותולין בהקב"ה.

כי אם בתורת ה' חפצו -

אלו בניו שאמרו שירה, אמרו: אנו חייבין בכבוד אבינו נחלוק על משה, עמדו והכריעו עצמן בשביל כבודו של משה.

👉 ג וַיִּקְהָלוּ עַל- מֹשֶׁה וְעַל- אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב- לָכֶם נִי כָל- הָעֵדָה כָּל־מִדְּוָי וּבְתוֹכָם הַשֵּׁם וַיִּמְדוּעַ

תִּתְנַשְּׂאוּ עַל- קְהַל הַשֵּׁם

רב לכם. הרבה יותר מדאי לקחתם לעצמכם גדולה:

כלם קדושים. כולם שמעו דברים בסיני מפי הגבורה (תנחומא ד): ומדוע תתנשאו ?

אם לקחת אתה מלכות, לא היה לך לברר לאחריך כהונה, לא אתם לבדכם שמעתם בסיני אנכי ה' אלהיך, כל העדה שמעו:

4/ רש"י במדבר (ט"ז-א)

ומה ראה קרח לחלוק עם משה ?

נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדבור.

אמר קרח, אחי אבא ארבעה היו, שנאמר ובני קהת וגו' (שמות ו, יח), עמרם הבכור נטלו שני בניו גדולה, אחד מלך ואחד כהן גדול, מי ראוי ליטול את השניה?
לא אני, שאני בן יצהר שהוא שני לעמרם?
והוא מנה נשיא את בן אחיו הקטן מכולם,
הריני חולק עליו ומבטל את דבריו.

מה עשה?
עמד וכנס מאתים וחמשים ראשי סנהדראות, רובן משבט ראובן שכיניו, והם אליצור בן שדיאור וחביריו וכיוצא בו, שנאמר נשיאי עדה קריאי מועד ולהלן הוא אומר אלה קרואי העדה (במדבר, טז),

והלבישן טליתות שכולן תכלת, באו ועמדו לפני משה, אמרו לו, טלית שכולה של תכלת חייבת בציצית או פטורה?
אמר להם חייבת,
התחילו לשחק עליו, אפשר טלית של מין אחר חוט אחד של תכלת פטורה, זו שכולה תכלת לא תפטור את עצמה?!

5/ רש"י (טז-ז)
וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה?
עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן, אמר, בשבילו אני נמלט,
וכ"ד משמרות עומדות לבני בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש, שנאמר כל אלה בנים להימן (דברי הימים-א כה, ה),

אמר, אפשר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אדום?
לכך נשתתף לבוא לאותה חזקה, ששמע מפי משה שכולם אובדים ואחד נמלט. אשר יבחר ה' הוא הקדוש, טעה ותלה בעצמו,
ולא ראה יפה לפי שבניו עשו תשובה,
ומשה היה רואה. (תנחומא ה):

6/ בבא בתרא דף עג
ואמר רבה בר בר חנה זימנא חדא הוה קא אזלינן במדברא
ואיתלוי בהדן ההוא טייעא

א"ל תא אחוי לך בלועי דקרח חזאי תרי ביזעי והוו קא מפקי קוטר
שקל גבבא דעמרא ואמשינה במיא ודעציתה בראשה דרומחא ועייליה התם
וכי אפיק הוה איחרך איחרוכי

אמר לי אצית מאי שמעת ושמעית דהוו אמרין משה ותורתו אמת והן בדאין

אמר לי כל תלתין יומי מהדר להו גיהנם להכא כבשר בקלחת ואמרי הכי
משה ותורתו אמת והן בדאין

7/ דרש רבא ואמרי לה אמר ר' יצחק
מאי דכתיב שמש ירח עמד זבולה?
שמש וירח בזבול מאי בעיין?
והא ברקיע קביעי?

מלמד שעלו שמש וירח מרקיע לזבול ואמרו לפניו רבונו של עולם אם אתה עושה דין לבן עמרם אנו מאירים
ואם לאו אין אנו מאירין

באותה שעה ירה בהן חיצים וחניתות אמר להם בכל יום ויום משתחווים לכם ואתם מאירים בכבודי לא מחיתם
בכבוד בשר ודם מחיתם
ובכל יום ויום יורין בהן חיצין וחניתות ומאירים שנא' לאור חציך יהלכו וגו'

8/ פרק טז פסוק יב

וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְקָרָא לְדָתָן וְלָאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיָּאָב וַיֹּאמְרוּ לֹא נִעְלָה:
רש"י : וישלח משה וגו'. מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום
(סנהדרין קי):

-פסוק כה - וַיִּקָּם מֹשֶׁה וַיִּלָּךְ אֶל־ דָּתָן וְאֲבִירָם וַיִּלְכּוּ אַחֲרָיו זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל:
רש"י : ויקם משה כסבור שישאו לו פנים, ולא עשו
ובני־קרח לא־מתו:
רש"י :

ובני קרח לא מתו. הם היו בעצה תחלה. ובשעת המחלוקת הרהרו תשובה בלבם לפיכך נתבצר להם מקום
גבוה בגיהנם וישבו שם